

En grön politik för generationer

Kvinnorna

Innehåll

Inledning	3
Principer för god miljöpolitik	4
1. Hållbarhet är nödvändigt, inte ett tillval	4
2. Förvaltarskapstanken är utgångspunkten.....	5
3. Internationellt samarbete gör störst skillnad	7
4. Förorenaren betalar	7
5. Cirkulär ekonomi förstärker ekonomin	7
6. Innovation, teknikutveckling och omställning krävs	7
7. Miljönytta och rätt effekter av politiken	8
8. Uppföljning, ordning och reda.....	8
Makten över miljöpolitiken.....	9
Kommuner med högst BRP	9
Makten över den praktiska miljöpolitiken	10
Finns det utrymme för politik i miljö- och klimatpolitiken?	13
Referenser	15

Inledning

Vi i arbetsgruppen är stolta och glada att ha tillfrågats att få arbeta med miljö- och klimatfrågorna. Vår idé var att rapporten skulle vara en dokumentation av vårt arbete att samla in information genom att resa i Sverige och besöka människor och företag som gör skillnad. Vårt mål var att samla goda förbilder och inspirerande exempel. Vi tänkte oss möten, seminarier och studiebesök. Sen kom pandemin och vi fick omgruppera.

Miljö- och klimatfrågor är komplexa och handlar om breda systemfrågor, styrmedel och ansvarsutkrävande. Lagstiftning och reformer är komplext. Kommunalt och regionalt är frågorna både mer handfasta och väljarnära. Miljöfrågorna är också ett politiskt dynamiskt område.

Vi har i arbetet haft fokus på principer och försökt undvika att lämna outredda reformförslag. Dessutom har vi haft en diskussion om vilket utrymme själva politiken har i detta område där debatten stundtals domineras av kunniga forskare och tunga lobbyorganisationer. Vår bild är tydlig. Det finns stort utrymme för politiska avvägningar. Det spelar stor roll vilka principer som vägleder politiken. Det finns olika sätt att ta sig an utmaningarna. Den här rapporten har också valt att bjuda in röster från andra engagerade, som ger sin bild av detta.

Vi har slutligen valt att göra en kartläggning om vem som har makten över miljöpolitiken i de tyngsta kommunerna. I en fråga som många kvinnor bedömer är en av de viktigaste, kunde vi hoppas att fler kvinnor fanns i den politiska toppen. Med varm hand lämnar vi våra insikter till M-kvinnor, som nu kan sätta mål, mäta och följa upp hur många kvinnor som har makten över miljöpolitiken i kommunerna. Idag är de för få. Men det går att ändra.

Syftet med vårt arbete är att vara relevanta, lyfta blicken och bidra till politikutveckling hos M-kvinnor och Moderaterna.

Varmt tack för förtroendet/Arbetsgruppen

Roslana Cederhage

Kajsa Glittvik

Sara Jendi Linder

Jessica Polfjärd

Sofia Arkelsten, ordförande

Principer för god miljöpolitik

Moderaterna är ett hoppfullt parti som aktivt söker lösningar på samhällsproblem. Vi står stadigt i vår ideologiska grund som kombinerar förvaltarstanken och marknadsekonomiska lösningar. En lösningsorienterad ansats ger hopp.

Miljö- och klimatfrågorna är avgörande för framtiden. Målet är en klimatneutral värld, eller till och med en värld som tar ansvar för historiska utsläpp. Då krävs tydliga och drivande delmål, transparens i uppfyllandet och möjligheter till politiskt ansvarsutkrävande.

Målsättningar och överenskommelser sätter ramverket, men det krävs också goda exempel, best practice samt styrmedel som är breda, långsiktiga och gärna internationellt samordnade för att göra skillnad. Helhetssyn och systemtänkande gör politiska beslut bättre och mer långsiktiga.

Politik och samhälle måste agera tillsammans där politikens roll är att sätta ramverk, etablera korrekta styrmedel, följa upp och skapa goda förutsättningar. Transparensen behöver öka och konsumenternas möjligheter att göra medvetna miljövänliga val underlättas. Trots att klimatfrågan är av globala karaktär, blir de klimatpolitiska besluten nationella och lokala och får direkt effekt på människors vardag.

På samma sätt som Moderaterna vunnit väljarnas förtroende vad gäller att värna om skattebetalarnas pengar, vinner vi förtroende i att värna om deras klimat och miljö. Det som främst skiljer oss från andra partier är teknikoptimismen, vår tro på forskning och utveckling samt vår styrka i att driva internationellt samarbete, exempelvis i Arktiska rådet, EU och FN:s klimatarbete där Moderaterna varit drivande och gjort skillnad. Det går inte att spara sig ur klimatkrisen, för lösningarna ligger inte i dystopi, panik, skambeläggning och förbud.

Nedan följer åtta viktiga principer, som vi i arbetsgruppen ser som viktiga för en god miljöpolitik.

1. Hållbarhet är nödvändigt, inte ett tillval

Sverige behöver en långsiktig miljöpolitik med fokus på hållbarhet då detta är grunden för att utveckla och driva politik. Hållbarhetens tre dimensioner reflekteras i moderat politik. Vi eftersträvar en balans mellan miljö, ekonomi och sociala frågor. Miljöpolitik kan inte ses som ett isolerat politikområde då frågorna rör och berör hela samhället.

När enbart en aspekt av hållbarhet tar överhanden riskerar detta att skapa både kortsiktiga och långsiktiga problem som kan få långtgående konsekvenser och ge fel effekter.

De ekonomiska aspekterna av hållbarhet är lika viktiga som de miljömässiga

och sociala, på så vis säkerställs tillväxt och jobb vilka är en förutsättning för ett samhälle som håller ihop.

Genom att visa hur vi kombinerar tillväxt och miljöhänsyn blir Sverige ett föredöme för andra länder.

Teknikutvecklingen går idag fort, vi lever i en föränderlig och osäker omvärld, är det något coronapandemin visat oss så är det att globala förutsättningar kan förändras snabbt. En kompletterande för av hållbarheten är därför aspekten av samhällssäkerhet och uthållighet över tid.

2. Förvaltarskapstanken är utgångspunkten

Grunden för moderat miljöpolitik är förvaltarskapstanken. Ansvar för att vårda, förvalta och lämna någonting bättre efter sig är en drivkraft som tydligt kommer till uttryck i miljöpolitiken. Marknadsekonomiska lösningar, resurseffektivitet, långsiktighet, ett hushållningsideal och stor respekt för äganderätten präglar de politiska förslagen som ska möta upp de miljö- och klimatmässiga samhällsproblemen.

Politiken ska styra mot att vårda samt värna ekosystem och ekosystemtjänsterna.

Diffusa utsläpp är svåra att komma till rätta med. Ofta är ansvarsfrågorna svårslösta då krävs en tydlig, förutsägbar och långsiktig politik. För miljöbrottslingar ska straffen vara kännbara och avskräckande.

3. Internationellt samarbete gör störst skillnad

Sverige ska driva på för en ansvarsfull miljö- och klimatpolitik i världen. Klimatproblem och många miljöproblem är gränslösa och det krävs därför internationellt samarbete genom alla tillgängliga plattformar. Det kan vara beredskap för oljekatastrofer i Arktis, via Arktiska rådet, Östersjösamarbete via Helcom, eller globala hållbarhetsmål via FN. Det samarbete som särskilt står ut är det europeiska, genom EU, där standarder, miljökrav, bestämmelser om bästa möjliga teknik, gemensamma förbud och utsläppshandelssystem slår igenom brett.

Sverige är ett litet land med liten möjlighet att påverka resten av världen. EU är en mycket större arena och kraft med betydligt större möjligheter att påverka omvärlden. Europeisk miljöpolitik bygger på försiktighetsprincipen, principerna om att förebyggande åtgärder, att hejda miljöförstöring vid källan och att förorenaren ska betala. Det viktigaste är dock genomförandet.

4. Förorenaren betalar

Det är ingen rättighet att fritt få förorena, tvärt om. Principen om att förorenaren betalar, Polluters Pay Principle (PPP), är en bärande del i den moderata ansatsen. PPP fungerar som drivkraft för att minska föroreningar och driva på teknikutvecklingen. En utmaning är miljötillstånd som utformats så att gammal teknik konserveras. En praktisk konsekvens av detta är att varje förändring genom investering och utveckling som förbättrar tekniken, och ger miljövinster, bör kunna handläggas snabbare utan att hela miljötillståndet måste omprövas.

5. Cirkulär ekonomi förstärker ekonomin

Cirkularitet och en ekonomi där resurserna används flera gånger är en förutsättning för en starkt ekonomisk utveckling i framtiden. Resurseffektiviteten ska vara drivande i lagstiftningsarbetet och bestämmelser bör underlätta för nya affärsmodeller och återbruk av resurser. Punktskatter på textil, plastpåsar och hemelektronik av rent fiskal natur bör inte motiveras av miljöskäl. Tvärtom kan de vara ett hinder för cirkulariteten.

6. Innovation, teknikutveckling och omställning krävs

Tillväxt är en bra och stark drivkraft. Strävan efter att göra bättre och tänka nytt ger effektivare resursanvändning. Stora teknikskiften kan hända snabbt med rätt förutsättningar, såsom elektrifiering. Då krävs en politik som möjliggör, främjar samt stöttar och inte hindrar.

Styrmedel och incitament är politikens verktyg för att stödja samhällets omställning. Åtgärder måste dock vara proportionerliga och kostnadseffektiva. Lagstiftning kan vara ett trubbigt verktyg. En väg framåt är att arbeta bransch för bransch. Det är inte självklart att samma politiska verktyg är rätt för så olika verksamheter som transporter, industri, skogsnäring och bostäder.

Det krävs insatser i bred grundforskning och evidensbaserat beslutsfattande. Politiken ska också underlätta omställning med regelförenklingar och snabbare tillståndprocesser, särskilt i processer som byter ut gammal teknik mot ny och bättre.

7. Miljönytta och rätt effekter av politiken

Miljönyttan av en politisk insats ska vara så stor som möjligt. Det handlar om respekt för medborgarna och det demokratiska systemet. Politiska förslag som inte löser samhällsproblem utan snarare har karaktären av symbolpolitik bör inte genomföras. Beredningskravet bör omfatta en analys av effekt och kostnadseffektivitet. Samma sak gäller subventioner. En moderat grundidé är att vara sparsam med skattebetalarnas pengar.

8. Uppföljning, ordning och reda

Politik är ingen exakt vetenskap. Reformen och beslut måste följas upp och utvärderas. Ofta behöver de förbättras och förändras för att ge rätt effekt.

Ordning och reda ska råda, även inom miljö- och klimatområdet. Samsyn i frågor om statistik, beräkningsmodeller och effektuppföljning ökar jämförbarheten och ger politiken möjlighet att fatta bättre och mer informerade beslut. Exempelvis förväntade utsläppsminskningar bör beräknas på ett sätt som är enhetligt, genomarbetat och transparent. Då kan den förväntade utsläppsminskningen ställas i relation till kostnad. Det handlar om att ta ansvar för skattepengar för att kunna leverera kostnadseffektiva och rätt lösningar.

Makten över miljöpolitiken

Riksdagens utredningstjänst (RUT) har på vårt uppdrag¹ kartlagt var makten över miljöpolitiken ligger i de tjugo kommuner som har störst ekonomi. Anledningen till urvalet av de tjugo största kommunerna, som vi kallar K20, är att få ett hanterligt urval som också är intressant i anledning av den samlade storleken och relativa tyngden i kommunpolitiska Sverige.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det är männen som har makten över kommunpolitiken i allmänhet, och miljöpolitiken i synnerhet, i de ekonomiskt största kommunerna. Här finns ett intressant uppdrag för M-kvinnor att för sina medlemmar arbeta strategiskt och långsiktigt, i syfte att öka kvinnors makt.

Kommuner med högst BRP

I tabellen sammanställs de kommuner som hade högst bruttoregionalprodukt (BRP) 2017. Uppgifterna är beräknade på ej slutliga källor och kan komma att revideras vid nästa publiceringstillfälle, när ny statistik finns att tillgå.² I absoluta tal bör uppgifterna därför tolkas med viss försiktighet. Någon större förändring i vilka kommuner som är i topp 20 väntas dock inte.³ För föregående år (2016) är det samma 20 kommuner som återfinns bland de med högst BRP, även om den inbördes ordningen är något annorlunda.⁴

Kommuner med högst bruttoregionalprodukt i mnkr, 2017 (prel.)

Kommun	BRP	Kommun	BRP
Stockholm	850 017	Lund	64 387
Göteborg	381 861	Jönköping	62 819
Malmö	177 954	Umeå	54 715
Solna	131 198	Norrköping	54 327
Uppsala	113 496	Karlstad	46 424
Linköping	84 404	Sundsvall	45 083
Södertälje	74 512	Borås	43 069
Örebro	70 428	Växjö	41 727
Västerås	65 793	Mölnadal	40 686
Helsingborg	64 587	Huddinge	40 625

Anm.: År 2017 är beräknade på ej slutliga källor och kan komma att revideras vid nästa publiceringstillfälle då ny statistik finns att tillgå.

Källa: Utredningstjänsten framställning baserat på uppgifter från SCB.⁵

¹ Slutrapporten lämnades den 20 juli 2020 och vissa förändringar kan ha skett sedan dess.

² (SCB, 2021)

³ Dolan Hadad, SCB, uppgift per telefon 2020-06-25

⁴ (SCB, 2021)

⁵ Ibid.

Att män i större utsträckning än kvinnor har makten i kommunerna är uppenbart och har tidigare diskuterats och kartlagts. Bland annat följer SKR statistiken för toppolitiker som är kvinnor.⁶ Syftet är att bevaka om målet med att öka eller bibehålla antalet ledande förtroendevalda som är kvinnor uppnås. Under 10 års tid, mellan 2007 och 2017 ökade antalet kvinnor som var KSO med tio procent. Men efter valet 2018 har andelen kvinnor som är toppolitiker minskat i kommunerna med fem procent. Antalet RSO som är kvinnor ökade dock med 14 procent.

Som toppolitiker räknas enligt SKR förtroendevalda som har följande poster i kommuner och regioner: kommunstyrelseordföranden, KSO, regionstyrelseordföranden, RSO, kommunfullmäktiges ordförande, KFO och regionfullmäktiges ordförande, RFO.

Toppolitiker som är kvinnor 2020

- 32 procent kvinnor är KSO
- 52 procent kvinnor är RSO
- 33 procent kvinnor är KFO
- 43 procent kvinnor är RFO

När vi undersöker de tjugo ekonomiskt starkaste kommunerna, K20 ser det sämre ut. Fem av de tjugo ekonomiskt största kommunerna, Stockholm, Malmö, Södertälje, Jönköping och Växjö har en kvinna som kommunstyrelsens ordförande. Av de fem är Stockholm och Växjö moderatledda. Malmö och Södertälje leds av Socialdemokraterna och Jönköping av Centerpartiet. Uppgifterna har hämtats från kommunernas respektive webbplatser i juni 2020.

Makten över den praktiska miljöpolitiken

Hur ser då maktförhållandena ut vad gäller miljöpolitiken? Naturligtvis berörs alla kommunala nämnder på ett eller annat sätt av Miljöbalkens regler, men vi vill mäta de nämnder som har mer beslutandemakt. Kommuner har olika sätt att organisera sig och hantera frågorna. Utredningstjänsten har därför frågat kommunerna själva vilka nämnder som har ansvaret för Miljöbalkens bestämmelser. Svaren speglar hur kommunen valt att organisera sig och var huvuddelen av det handfasta politiska arbetet ligger.

Ordförandeskapet i en kommunal nämnd har formellt mer makt, och i praktiken kan en ordförande som leder möten och hanterar det löpande samarbetet med förvaltningen ha mycket stort inflytande över den förda politiken. Uppdraget är arvoderat och ställer höga krav, inte minst vad gäller ansvarsutkrävande, på den förtroendevalda. Därför är ordförandeskapet en relevant indikator för att mäta makt.

6 (SKR, 2021)

Även i de nämnder som heter något med ”miljö” överväger männen i urvalet K20. Av de sammanlagt 33 nämnder som kommunerna själva indikerar har ansvar för kommunens arbete enligt MB:s bestämmelser har enbart nio en kvinna som ordförande.

Nämndordförande

I tabellen presenteras uppgifter om vilka nämnder som har ansvar för kommunens arbete enligt MB:s bestämmelser samt om nämndordförandes kön. Uppgifter om ordförande har hämtats från kommunernas webbplatser i juli 2020. Av sammanlagt 33 nämnder har nio en kvinna som ordförande.

Kön, ordförande i nämnder med ansvar för MB:s bestämmelser (juli 2020)

Kommun	Nämnd	Ordförande
Stockholm	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Kvinna
	Stadsbyggnadsnämnden	Man
	Avfallsnämnden	Kvinna
Göteborg	Miljö- och klimatnämnden	Kvinna
	Byggnadsnämnden	Man
	Trafiknämnden	Man
Malmö	Miljönämnden	Man
Solna ^a	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Kvinna
Uppsala ^b	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Kvinna
Linköping	Bygg- och miljönämnden	Man
Södertälje	Miljönämnden	Man
Örebro	Miljönämnden	Man
	Byggnadsnämnden	Man
Västerås	Miljö- och konsumentnämnden	Kvinna
Helsingborg	Miljönämnden	Man
Lund	Miljönämnden	Man
Jönköping	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Man
	Stadsbyggnadsnämnden	Man
	Tekniska nämnden	Kvinna
Umeå ^c	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Man

Noter: a) avser ordinarie ordförande, som för närvarande är tjänstledig. Vikarierande ordförande är man; b) Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsynsansvar men kommunen påpekar att andra nämnder också berörs, så som Plan- och byggnadsnämnden och Räddningsnämnden. c) Tillsyn sköts av Miljö- och hälsoskyddsnämnden men kommunen uppger att samtliga nämnder i princip har ansvar för att MB:s bestämmelser följs inom sitt område. Som exempel nämns bland annat Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden.

<i>Norrköping</i>	Byggnads- och miljöskyddsnämnden	Kvinna
	Samhällsplaneringsnämnden	Man
	Tekniska nämnden	Kvinna
<i>Karlstad</i>	Miljönämnden	Man
	Stadsbyggnadsnämnden	Man
	Teknik- och fastighetsnämnden	Man
<i>Sundsvall</i>	Miljönämnden	Man
	Stadsbyggnadsnämnden	Man
<i>Borås^c</i>	Miljö- och konsumentnämnden	Man
<i>Växjö</i>	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Man
	Byggnadsnämnden	Man
<i>Mölndal</i>	Miljönämnden	Man
<i>Huddinge</i>	Bygglovs- och tillsynsnämnden	Man

Finns det utrymme för politik i miljö- och klimatpolitiken?

Den tredje delen av vår rapport handlar om det politiska svängrummet i miljö- och klimatfrågor. Lobbyorganisationer från miljörörelsen är starka och professionella. De är också duktiga kommunikatörer och får stundtals rollen som experter i media för att utvärdera olika politiska förslag.

Politikområdet är experttunga och det finns många engagerade människor med djupa och breda kunskaper i naturvetenskap och forskning som deltar i den offentliga debatten. Forskare inom samma fält tycker inte sällan olika och det är svårt att välja vilka forskare att lyssna på.

Alla som deltar i miljödebatten har inte lika stor erfarenhet, eller intresse, av det politiska hantverket. Debatten kan tolkas som att det finns ett rätt och ett fel och att det inte finns utrymme för politiska avvägningar. Det menar vi är fel.

Arbetsgruppens bild är att det spelar stor roll vilken politik som drivs, de prioriteringar som görs, effekter och uppföljning av styrmedel, och vilka regleringar som införs, behålls eller tas bort. Under arbetet med denna rapport har det blivit tydligt att väljarna också uppfattar miljöfrågan på samma sätt som de andra politikområdena. Det finns inte ett parti med alla lösningar, och som övriga partier ska mätas mot. Det kan ha bidragit att Miljöpartiet för första gången prövats i regeringsställning. En del av deras förslag som motiverats av miljöskäl har fått liten, eller motsatt effekt. Rent fiskala skatter motiveras med miljö. Fossilfri elproduktion har stängts.

Miljöpartiet har länge haft sakägarskap i den breda miljöfrågan. Moderaterna har historiskt varit starka i energifrågor, haft hög trovärdighet i internationellt samarbete, uppfattats som konstruktiva vad gäller forskning och utveckling och hamnat rimligt högt i rankning av frågor allmän regeringsduglighet. Alla de frågorna är avgörande för en effektiv och bra miljö- och klimatpolitik. Nu har debatten skiftat till Moderaternas fördel. Enligt en Demoskopundersökning i februari 2021 har MP tappat sakägarskapet i miljöfrågan till Moderaterna, som faktiskt uppfattas av väljarna det mest förtroendeingivande miljöpartiet. Val vinns dock inte på tidigare segrar utan på förslag för framtiden.

För att utveckla debatten om utrymmet för själva politiken i miljödebatten, har arbetsgruppen bett kunniga och engagerade människor att skriva några rader om hur de ser på utrymmet för politiken och politiska avvägningar i miljöpolitiken. Det som framkom både bekräftar vår bild, och utvecklar den. På så sätt kan vi bredda våra perspektiv för att på ett ännu bättre sätt möta väljarna.

Även om ordvalen är olika är samsynen stor om politikens roll och att miljöfrågorna är avgörande för framtiden.

Miljöpolitiken bör handla om en omställning som involverar hela samhällsbygget, som är ett nytt nationellt projekt.

Alla tycker miljö och klimat är viktigt. Men få talar om det i den valpolitiska debatten. Inför nästa val har politiker en ny chans att visa att man lyssnat på vetenskapen och nu är redo att mobilisera hela samhället in i en fossilfrihet. Det kräver mod och investeringar. Här är det politiken som kan visa en riktning baserat på informerade beslut. Klimat och miljöexperter är viktiga, men viktigast blir dem om politiker lyssnar på dem.

Parul Sharma, tidigare ordförande för Agenda 2030 Delegationen

De allra flesta miljö, klimat och hållbarhetsfrågorna är av en komplex natur där flera olika hänsynstaganden ställs mot varandra. Det gäller främst vilka strategier som anses vara mest effektiva för att lösa problem.

Forskningen är ense om att växthusgasutsläppen behöver minska, men vilka åtgärder som tar oss dit mest effektivt är inte lika tydligt. Experternas kompetens stannar vid att sakligt förklara vilka olika realistiska alternativ som finns och vilka följderna av dessa blir, helst åtföljt av en riskanalys.

I nästan alla fall är miljöproblem så pass komplexa att endast experter kan överblicka frågan och föreslå realistiska lösningar. Politikerna en tydlig roll i att prioritera av vad som anses mer eller mindre viktigt och tolka väljarnas vilja. Politiken har den långsiktiga kraften att forma lagstiftningen.

Gustaf Hugelius, Universitetslektor vid Institutionen för naturgeografi, Stockholms universitet

Politik måste bygga på fakta och vetenskap, men det finns olika intressen därute som ibland talar mot varandra. Politikens uppgift är att väga olika aspekter mot varandra och väga prioritera. För Moderaterna är det viktigt med åtgärder som ger största möjliga nytta för miljö och klimat. Dessutom handlar moderat miljöpolitik om att visa ledarskap, skapa hopp och peka på möjligheter och lösningar på problemen vi står inför.

Jessica Rosencrantz, riksdagsledamot och Miljöpolitisk talesperson för Moderaterna

Vetenskap beskriver världen men normer och politik är styrande, från fördelning av veckopeng i en familj till globala klimatavtal. Med värderingen "den stora festen" kan slitaget på klotet fortgå. Med värderingen "hållbar utveckling" behövs transformativa förändringar. Utan vetenskap är en sådan resa omöjlig. Men utan politisk kompass vore passagerarna moraliskt blinda. Det om något vore ohållbart.

Mikael Karlsson, tidigare ordförande för Naturskyddsföreningen, Docent i miljövetenskap och Associate Professor Environmental Science, KTH

Referenser

SCB. (den 09 04 2021). Mikrodataregister. Hämtat från SCB: <https://www.h6.scb.se/metadata/mikrodataregister.aspx>

SCB. (den 09 04 2021). SCB:s statistikdatabas. Bruttoregionprodukt (BRP), (ENS2010) efter region (kommun). År 2012 - 2017. . Hämtat från SCB: http://www.statistikdatabasen.scb.se/px-web/sv/ssd/START_NR_NRO105_NRO105A/NRO105ENS2010TO6A/

SKR. (den 09 04 2021). Statistik. Hämtat från SKR: <https://skr.se/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/politisktledarskap/toppolitikerochkvinnor/maktinflytandestatistik.24638.html>

moderatkvinnorna.se